

Traducere din limba greacă după originalul:

«Τρέλο-Γιάννης ὁ διά Χριστόν σαλός»

τοῦ Διονυσίου Α. Μακρῆ

Ἀθήνα 2009.

**Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
MAKRIS, DIONISIOS A.**

Iannis cel nebun pentru Hristos / Dionisios A. Makris ;
trad.: ierosch. Ștefan Nuțescu. - București : Evangelismos,
2010

ISBN 978-973-7812-69-8

I. Nuțescu, Ștefan (trad.)

28

Prolog

După cum se știe, nebunia pentru Hristos a constituit dintotdeauna unul dintre cele mai frumoase capitole din marele Sinaxar al Sfinților Bisericii noastre Ortodoxe, un capitol plin de învățături mântuitoare, din care înțelegem că dreptatea și judecata lui Dumnezeu diferă foarte mult de cele ale oamenilor. O neînsemnată adăugire la acest capitol este și următoarea povestire pe care ne-a spus-o un levit smerit al Evangheliei, un prieten apropiat al Domnului nostru, al Maicii Domnului, al Sfântului Ioan Botezătorul, al Sfântului Haralambie, al Sfântului Cosma Etolianul și al Sfântului Anastasie din Gordio¹. Un levit ascet, care trăiește în munții binecuvântați din ținuturile noastre. Este vorba despre o adevărată floare înmiresmată, care se descoperă din ce în ce mai mult sufletelor îndurerate din pricina încercărilor vieții, iar acestea, ca niște albine, zboară în jurul său, ca să se îndulcească în dar de polenul cel de mult preț izvorât din prezența sa și din cuvântul său.

Povestirea sa se referă la un nebun pentru Hristos, care a trăit în zilele noastre într-unul dintre cartierele necunoscute și mărginașe ale Atenei, într-un cartier unde ușile oamenilor erau zăvorâte cu strășnicie pentru aproapele, iar viața curgea monoton, în limitele cunoscutului dispreț față de om, ale slavei deșarte și nepăsării față de celălalt, dovadă a stăpânirii patimilor egocentrice.

¹ Veche cetate din Frigia, o regiune din Asia Mică.

Așadar, în acele cartiere, care cu siguranță seamănă cu toate celelalte, chiar și cu al oricăruia dintre noi, fie că trăim în oraș, fie la sat, a fost de ajuns nebunia unui om, următor al lui Hristos, ca să se săvârșească schimbarea cea bine plăcută lui Dumnezeu. Și este bine plăcută pentru că este ceva deosebit, unic și tot atât original. Este schimbarea care rupe legăturile demonice ale sufletelor robite și alipite – potrivit mărturiei obștești de astăzi – de lucrurile trecătoare și fără valoare, le readuce la „frecvența” cerului și la „pulsatiile” mântuitoare și dătătoare de viață ale doxologiei Dumnezeirii Treimice și le îmbracă cu mărinimie și cu dragoste dezinteresată, cu sinceritate și nevinovăție, cu răbdare și îngăduință, cu jertfire de sine și smerenie și pocăință. Pentru că numai îmbrăcat cu aceste veșminte, sufletul poate să fie părtaș al bunătăților cerești, pe care Domnul le dăruiește în fiecare zi cu îndestulare.

Povestea lui Iannis nu se încheie în paginile care urmează. Dimpotrivă, acum doar începe și ne îndeamnă să pornim împreună cu el în cea mai frumoasă călătorie pe care am făcut-o în viața noastră.

Primii ani

Iannis locuia într-o garsonieră săracă, pe care o moștenise de la mama sa, într-un bloc cu douăzeci de apartamente. Lucra la brutăria din cartier, iar ziua sa de muncă începea dis-de-dimineată. De acolo de unde lucra obișnuia ca în fiecare zi să umple două sacoșe cu pâine și covrigi, pe care le împărțea bătrânilor și studenților din cartier. Spunea:

– Iată, m-am gândit să vă aduc în dar puțină pâine caldă de la domnul Apostol brutarul, ca să-l pomeniți în rugăciunile voastre.

Adevărul era că Iannis dădea în fiecare lună o mare parte din salariul său pentru a-i hrăni cu pâine pe săracii din cartierul în care locuia. Lui Apostol îi spunea că are niște prieteni bolnavi pe care îi ajută și că în schimbul serviciilor pe care le face, chipurile, primește plată.

Dar cum ajunsese să-i cunoască pe săracii din cartier? Încă de când era copil, avea obiceiul să sune la rând pe la toate ușile, nu numai în blocul său, ci și în blocurile învecinate. Le spunea tuturor cine este și îi întreba dacă au nevoie să-i ajute cu ceva:

– Cum o duceți? Nu cumva aveți vreo problemă și vă pot fi de folos cu ceva? Copiii voștri sunt bine?

La început unii îl alungau, alții îi închideau ușa în față nevrând să vorbească cu el, fiind în mod vădit deranjați de apariția sa neașteptată, alții însă doreau ca să audă de la el,

precum ei înșiși mărturiseau, vreun cuvânt de folos. În cele din urmă el învăța pe fiecare câte ceva de folos. Ajunseser să cunoască ciudățeniile și însușirile deosebite ale caracterului fiecăruia.

Noaptea obișnuia să se retragă în casa lui cea săracă și să se roage. Îi plăcea să citească Psaltirea cu voce tare, ca să plece, precum spunea celor ce îl întrebau, duhurile rele din cartier. Citea atât de tare, încât un chiriaș nou, care nu îl cunoștea bine, a chemat într-o zi poliția, protestând că tulbură liniștea publică. În fiecare zi Iannis tămâia toate apartamentele, începând de la ultimul etaj până jos și chiar și curțile. Când era cineva bolnav, îl vizita și, după ce îl tămâia și îl însemna cu semnul Sfintei Cruci, îi citea silabisind, cu puțină știință de carte pe care o avea, Epistola sobornicească a Sfântului Apostol Iacov. „*Rugați-vă unii pentru alții, ca să vă vindecați*”², le spunea. Îi îndemna să se mărturisească și să se împărtășească, ca să-i vindece marele Doctor Iisus Hristos.

Nu de puține ori, după ce se întorcea de la brutărie, lua mătura și mătura blocul, ca să fie curat, după cum spunea el.

Îi plăcea să se amestece în discuțiile celor care vorbeau în contradictoriu, prin cafenele, despre partidele politice (în trecut aveau loc mari dispute în privința partidelor politice). Le spunea acestora zâmbind:

– Ah, și voi, de ce vă puneți nădejdea în tinichele și în chimvale? În loc să vă certați, rugați-vă să ne trimită Dumnezeu un David ca împărat. Acela rezolva problemele, pentru că i se răneau genunchii de atâta stat la rugăciune. Deșteptii voștri însă ce fac? Se roagă să primească numai comisioane și sunt corupți cu totul. Vă socotesc niște proști și își bat joc de voi.

² Iacov 5, 16.

– Pleacă de aici, nebunule!, îi spuneau aceia. Și ca să scape de el, îl trimiteau la vreo treabă.

El însă totdeauna le spunea:

– Nu nădăjduiți spre boieri, ci nădejdea voastră să fie numai în Dumnezeu.

Furtuna

Într-o zi Iannis nu s-a dus la lucru. Domnul Apostol brutarul s-a neliniștit. Niciodată nu lipsise, așa că a trimis pe cineva acasă la el. Înainte de a ajunge la casa lui, cel trimis l-a văzut pe Iannis cum curăța cu o lopată canalizarea de pământ și de necurății.

– Bre, ai înnebunit de tot? i-a spus. Domnul Apostol te așteaptă la brutărie și tu cureți canalizarea? Crezi că o să te angajeze la primărie?

– De dimineață caut două sute de drahme, pe care le-am pierdut, însă nu-mi amintesc în care dintre cele cinci guri de canalizare au căzut, așa că le curăț pe toate. Și de vreme ce tot le-am deschis, m-am gândit să scot și gunoaietele, a spus el zâmbind. Așa că mergi și spune-i domnului Apostol că o să lucrez mai mult mâine, în schimbul orelor pe care le-am pierdut azi. Este vorba de două sute... Nu-i de glumă, a continuat el.

Atunci brutarul s-a mâniat foarte tare. De îndată ce a auzit ce s-a întâmplat, a amenințat că o să-l alunge. După cinci ore Iannis și-a terminat lucrarea și s-a întors mulțumit la casa sa.

– Ai găsit cele două sute?, l-a întrebat ironic băcanul, care tocmai trecea pe acolo. Să te duci pe la primar să ți le dea pentru că i-ai curățat canalizarea, a continuat acela râzând.

În după-amiaza aceleiași zile cerul s-a întunecat. Dintr-odată au apărut nori negri amenințători. Tuna și fulgera și s-a pornit o ploaie torențială. Drumurile s-au transformat în râuri luând tot ce găseau în calea lor, chiar și mașini. La primărie s-au semnalat multe distrugerii. Au fost inundate case, magazine, depozite. S-au pierdut averi întregi. Pompierii nu reușeau să evacueze apa. În ziua următoare primarul a mers la fața locului, ca să vadă el însuși care sunt pagubele. Toți locuitorii s-au arătat nemulțumiți deoarece canalizarea era înfundată. A mers și în cartierul lui Iannis. Acolo nu existau pagube. Băcanul, când l-a văzut, i-a zis:

– Domnule primar, să mergi să-i mulțumești lui Iannis, care ieri dimineață a curățat canalele. Ne-a izbăvit nebunia lui, fiindcă a căutat prin canale vreo două sute de drahme, pe care le pierduse.

Brutarul a spus și el același lucru primarului:

– Din fericire nebunul, domnule primar, a curățat canalele, pentru că altfel ne-ar fi înecat o asemenea ploaie. Nebunia lui ne-a scăpat de mari distrugerii.

– Iată că este nevoie și de nebuni, a spus primarul zâmbind.

Nebunul pentru Hristos Iannis obișnuia să poarte haine sărace. Văzându-l așa, multora li se făcea milă de el și îi dădeau bani.

– Ia, bre nebunule, ca să-ți cumperi vreo cămașă și o pereche de pantaloni, îi spuneau.

El le mulțumea, puneu banii în plicuri, mai adăuga și ceva din salariul său, iar apoi mergea pe ascuns și îi arunca pe sub ușile celor care aveau nevoie.

Când mergea la supermarket obișnuia să cumpere lucruri ciudate. Puneu în coș chiar și lucruri pe care le folosesc femeile, iar din această pricină stârnea râsetele tinerelor de la

casă. Proprietarului supermarketului îi era milă de el și dăduse poruncă să i se ia jumătate din suma pe care trebuia să o plătească.

Într-o zi cineva a fost împins de curiozitate să afle ce face Iannis cu atâtea cumpărături, așa că l-a urmărit pe ascuns. L-a văzut că merge într-un colț îndepărtat al micii piețe, ca să nu fie zărit de nimeni, și a început să împartă cumpărăturile. Apoi a început să sune pe la uși, precum obișnuia, și să lase înaintea lor pungile cu cumpărături. Obiectele pentru femei le ducea unei studente sărace, Katerina, care era dintr-o familie numeroasă și avea mare nevoie.

Toți locuitorii din cartier, în ziua adormirii sale, care s-a petrecut în urmă cu opt ani, au avut de povestit câte ceva despre el.

Anastasiu, administratorul blocului în care locuia Iannis, a vorbit despre dragostea pe care o avea față de Biserică:

„Mergea aproape în fiecare zi la biserică. Duminica ajungea chiar și înaintea preotului. Își aprindea lumânarea, se închina la sfintele icoane și se așeza la locul său în fața intrării în biserică, făcând pe cerșetorul. Toți banii pe care îi aduna, așa cum mi-a destăinuit preotul, îi puneu pe ascuns în cutia pentru săraci și bătrâni. Într-o zi paraclisierul l-a văzut cum umbla la cutie și a crezut că vrea să fure. A alergat îndată la preot și i-a spus:

– Părinte, Iannis bagă mâna în cutie.

Preotul s-a apropiat cu atenție și s-a uitat pe ascuns. L-a văzut scoțând bani din buzunar și punându-i în cutie.

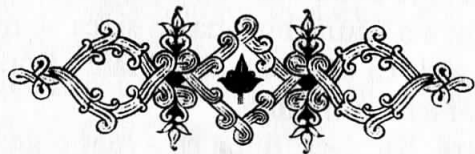
– Ce faci aici, bre nebunule? a strigat la el.

– Părinte, mi s-a găurit buzunarul și, ca să nu cadă și să-i pierd, îi arunc aici, ca să-i păzească Maica Domnului și să-i dea celor mai săraci decât mine.”

În continuare, Nicoleta, după ce a luat o gură de cafea, a spus următoarele:

„Într-o seară, în urmă cu zece ani sau mai mult, am văzut un tânăr ciudat umblând prin cartier. L-am urmărit crezând că este hoț. Deodată l-am văzut pe Iannis ieșind grăbit din locuința lui și îndreptându-se spre singura casă cu curte din cartier, unde locuia atunci cu chirie o familie alcătuită din patru persoane. S-a așezat comod pe scările din fața porții și a început să cânte cu glas tare cântări închinare Maicii Domnului. Îi plăcea să cânte „*Fecioară curată*”. Au trecut aproape două ceasuri și el continua să cânte. Am ieșit și i-am spus să înceteze. Atunci l-am văzut pe acel tânăr îndepărtându-se în grabă. Iannis s-a ridicat și a intrat în casă. Din curiozitate m-am dus să văd ce se întâmplă. Nu vă ascund că în minte mi-au trecut tot felul de gânduri rele. Am sunat la ușă și mi-a deschis o tânără. Iannis stătea la masă și mânca ceva. Lângă el stătea fiul ei de cinci ani. Adresându-se copilului, Iannis a început să-i spună că una dintre cele zece porunci ale lui Dumnezeu este: „*Să nu desfrânezi*”.

– Știi, Gheorgaki, desfrânarea nu este plăcută lui Dumnezeu. Ea îi deschide ușa necuratului satana, care intră în casă și treieră. Atunci se strică familiile, iar bolile, durerea și ura intră prin ferestre și alungă binecuvântarea lui Dumnezeu, pe care a dat-o odată cu săvârșirea Tainei căsătoriei. Bărbatul și femeia, așa cum sunt tata și mama, Gheorgaki, prin căsătorie se fac un trup. Dacă faci desfrânare este ca și cum ți-ai tăia mâna.

Mărturisire

Vă mărturisesc că m-am mâniat foarte tare auzindu-l ce vorbea.

– Ce spui copilului, bre netemătorule de Dumnezeu? Ia vino-ți în fire, i-am spus.

Atunci tânăra a început să plângă și mi-a spus printre suspine:

– Pentru mine spune acestea, lasă-l, nu-l certa.

Iannis însă a plecat în grabă și tânăra mi-a mărturisit că avea de gând să-l înșele pe bărbatul ei cu un tânăr pe care îl cunoscuse la cafenea, unde mersese cu o prietenă de-a ei, ca să bea cafea. Mi-a spus că urma să se întâlnească cu tânărul acasă la ea, profitând de absența bărbatului ei, care era plecat cu niște treburi, dar Dumnezeu a păzit-o și nu a venit.

– Am scăpat de un mare rău, Nicoleta. Mi-aș fi destrămat familia. Când a bătut la ușă Iannis, am crezut că este tânărul respectiv, pe care simțeam că nu am puterea să-l alung. Din fericire Dumnezeu m-a scăpat de un mare păcat.

– Iannis te-a păzit, pentru că tânărul a venit, însă el a stat pe treptele dinaintea porții cântând multă vreme, pe când acela se plimba pe lângă poartă. Nu l-ai auzit? i-am spus eu.”

„Am auzit”, a spus la rândul său brutarul, „că Iannis vroia de mic să devină preot. Însă din pricina ocupației germane și a războiului civil nu a reușit să termine școala. A învățat numai să citească și să scrie puțin. Așa că, atunci când s-a dus, tânăr fiind, la episcop și i-a cerut să-l facă preot, acela l-a refuzat sfătuindu-l să meargă mai întâi la școală. Însă din tot ceea ce povestiți, precum și din cele pe care le cunosc și eu, care l-am avut angajat la brutărie, pot să spun că Dumnezeu nu l-a făcut preot, însă l-a uns episcop al cartierului nostru”.